

SAMMEN OM ET VILDERE HERLEV

Denne folder indeholder en række gode råd til, hvordan du kan hjælpe biodiversiteten på vej

- uanset hvilken størrelse areal, du råder over.

Lad græsset gro og blomsterne stå

Mange græsplæner gemmer på en hel skatkiste af blomster: tusindfryd, kløver, ærenpris, storkenæb, vejbred, røllike, brunelle, mælkebøtte m.fl. De får bare sjældent mulighed for at komme frem, fordi plænen bliver slået ofte.

At lade sin plæne gro, så blomsterne kommer frem, er derfor en enkel måde at få flere arter på, idet:

Flere blomster 👉 flere insekter 👉 flere insektædere

For at kunne konkurrere med græsset på sigt skal blomsterne have mulighed for at gennemføre en hel livscyklus, dvs. spiring, blomstring og frøsætning. Det er derfor bedst ikke at slå plænen, før blomsterne har smidt deres frø i august/ september.

Slå stier, kanter langs bede og større arealer til leg og boldspil, så det stadig er nemt og sjovt at bruge haven.

Det afklippede græs fjernes fra plænen, så det ikke ligger og skygger for dyr og planter. Det kan fx lægges i komposten, i kvashegn eller fordeles under buske og i bede.

Det kan du gøre

- Lad græs og blomster gro til efter august.
- Når du slår plænen, så fjern det afklippede græs.

Undgå!

- at slå græsset fra midt juni til midt august. Mange arter er særligt sårbare i denne periode.

Hvid-kløver

Røllike

Tråd-ærenpris

↓ Plæne med blomsterflor af tusindfryd og mælkebøtte

Lad døde træer og grene være

Dødt træ er vigtigt for en lang række insekter, svampe, fugle og andre dyr, der bruger det døde træ som levested eller fødekilde.

Ru og løs bark, insekthuller, fuglehak, hule og knækkede grene og splintret og råddent træ rummer gode muligheder for at understøtte det lokale mylder af liv.

Det døde træ gavner ikke kun dem, der direkte lever i eller af det, det kan fx også være med til at afgøre antallet af fugle, der kan overvintre i et område. Det skyldes, at mange fugle finder deres vinterføde blandt de insekter og larver, der bor i det døde og rådne træ.

Dødt træ gavner biodiversiteten, uanset om det står op eller ligger ned på jorden.

Det kan du gøre

- Lad døde stammer og grene være.
- Fordel evt. træet, så der både er noget i sol og i skygge.
- Tilfør jævnligt nye træstykker, så der hele tiden er dødt træ i forskellige grader af nedbrud.
- Hvis døde træer er til gene for bygninger eller færdsel, så nøjes med at fjerne de dele, der kan være til fare. Er der plads, kan man lægge træet ned og lade processen fortsætte på jorden.

Undgå!

- At fjerne døde træer og grene.

↓ En død gren kan rumme adskillige smådyr, som bl.a. fugle lever af om vinteren. Her har en larve af plettet træborer fået selskab af en familie bænkebidere.

→ Et dødt æbletræ kan huse en koloni broget læderporesvamp.

Så og plant hjemmehørende arter

Hjemmehørende planter understøtter biodiversiteten bedre end indførte planter. Det skyldes, at mange af vores insekter har tilpasset sig de danske arter, og derfor er "kræsne" i deres valg af planter til føde og æglægning.

Råder du over altan, terrasse eller lille have

Så eller plant hjemmehørende blomster i krukker og altankasser. Det giver føde og levesteder til insekter. Bland evt. lidt grus eller sand i plantejorden og skab plads til de arter, der ikke trives så godt i Herlev Kommunes næringsrige jord.

Råder du over et større areal

Hjemmehørende blomstrende buske og træer gavner biodiversiteten på flere måder. Mange træer og buske byder på nektar forår og sommer samt frugter, bær eller nødder i efteråret og vinteren. Oveni skaber de skjul og levesteder for insekter, smådyr og fugle.

Hjemmehørende blomster i bede giver føde og levesteder til insekter. Find gerne et solrigt sted, da det giver mulighed for mange blomster.

Vil du udså blomstrende urter i din plæne, er det en fordel at slå/grave huller i græsfladen før udsåningen. Så kan frøene få direkte kontakt til jorden fremfor at blive fanget i græsset.

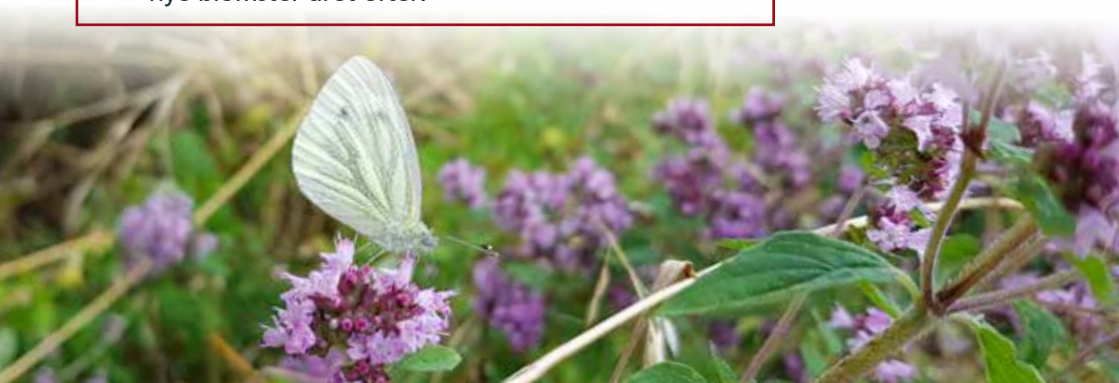
Det kan du gøre

- Vælg hjemmehørende arter af urter, buske og træer.
- Lad blomsterne stå - også efter de er afblomstret. Så kan de nå at kaste deres frø, så der kommer nye blomster året efter.

↑ Sommerfuglen sekspletet kølle-sværmer lægger kun æg på alm. kællingetand

↓ Grønåret kålsommerfugl på merian. Merian er, udover at være god i madlavningen, en skattet fødekilde for mange insekter.

Forslag til gode arter i Herlev Kommune

Jorden i Herlev Kommune er generelt lerholdig og næringsrig. Her er et udvalg af hjemmehørende planter, der trives godt i netop den type jord.

Blomstrende urter og deres blomstring	Navn	Højde	Farve	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
	Aften-pragtstjerne	35 - 100	Hvid							
	Alm. brunelle	5 - 25	Blå-violet							
	Alm. kongepen	20 - 50	Gul							
	Alm. kællingetand	10-40	Gul							
	Alm. røllike	20-70	Hvid							
	Alm. stedmoderblomst	10-25	Blå, gul, hvid							
	Dag-pragtstjerne	30 - 80	Rød-violet							
	Eng-forglemmigej	15-40	Blå							
	Gul snerre	10-60	Gul							
	Hvid okseøje	20 - 70	Hvid							
	Korsknop	5-15	Blå-violet							
	Liden storkenæb	5-30	Bleg-lilla							
	Løgkarse	20 - 100	Hvid							
	Merian	20 - 80	Blåviolet							
	Muse-vikke	20 - 100	Blåviolet							
Rejnfan	40-100	Gul								
Rød-kløver	15-50	Rød								
Stor knopurt	30-100	Rød-violet								
Vellugtende kamille	10-40	Hvid								
Vild gulerod	30 - 80	Hvid								

Træer og buske, blomstring og frugt	Navn	Højde	Frugt	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	
	Alm. hvidtjorn	< 8 m	Stenfrugt													
	Alm. hyld	< 8 m	Stenfrugt													
	Alm. røn	< 15 m	Bær													
	Blågrøn rose	< 2 m	Hyben													
	Engriflet hvidtjorn	< 15 m	Stenfrugt													
	Gråpil	< 5 m	Kapsler													
	Hassel	< 12 m	Nødder													
	Hunderose	< 4 m	Hyben													
	Vedbend	< 1 m	Bær													

Vand

Alt levende har brug for vand, men det er ofte en mangelvare i byer og haver. Alt fra et fuglebad på altanen over små vandskåle i haven til havedamme og småsøer gavner derfor biodiversiteten.

Råder du over altan, terasse eller lille have

Skåle eller fader med vand på fx altanen giver tiltrængt vand til insekter og småfugle, så de ikke tørster. Placeret i jordhøjde kan også pindsvin slukke tørsten.

Råder du over et større areal

Havedamme og fuglebade er en fin måde at tilgodese flere arter i haven på. Guldsmede, fugle, frøer, salamandere og andre små vanddyr er nogle af dem, der bliver tiltrukket af vand i haven. Sørg for at der ikke er en høj kant, der skal forceres, før der er adgang til vandet.

Ved nedgravning af fx en tønde eller et bassin bør man lægge et par sten i vandet, så de rager op over overfladen. Så kan evt. smådyr, der falder i, komme op igen. Samtidig giver stenene insekterne et godt lunt sted, de kan sidde på, tæt ved vandet.

Det kan du gøre

- Sørg for at der altid er tilgængeligt vand, så insekter, fugle og smådyr ikke går forgæves.

Undgå!

- Stejle kanter! Det kan være en dødsfælde.
- At udsætte fisk. De spiser nemlig insekter, haletudser og andre smådyr, som indfinder sig i vandet.

Blå libel

Butsnudet frø

Pindsvin

↓ Et fad med vand i haven eller på altanen kan være en stor hjælp for det lokale dyreliv på varme sommerdage.

Fuglekasser og insekthoteller

Ved at bygge og opsætte fuglekasser og insekthoteller skaber du nye levesteder. Samtidig kan du få det lokale dyreliv helt tæt på idet både fuglekasser og insekthoteller kan opsættes på pæle, husmure, træer mv. i haver og ved altaner.

Fuglekasser

Fuglekasser hjælper de mange fugle, der bygger rede i huller og hule træer, men som ofte har svært ved at finde egnede redepladser. Forskellige arter har dog forskellige krav til redested.

Arter	Bund Bredde x dybde i cm	Hul Diame- ter i cm	Placerings- højde	Ophæng- ningssted	Afstand til andre kasser
Blåmejse Sortmejse	10x15 (evt. 10x10)	2,8	0,5-2 m	Træer, sted med læ	Min. 10 m
Gråspurv Skovspurv	10x10	3,2-3,4	2-5 m	Husmur eller træer	Må gerne sidde tæt
Musvit	15x15	3,2	0,5-1,5 m	Træer	Min. 10-15 m
Stær	15x15	5	3-6 m	Husmur, træer, pæl	Må gerne sidde tæt
Svaler	Redeskål	5	2-5 m	Under udhæng eller tag	Må gerne sidde tæt

Bihotel

Vilde bier vil ofte gerne have ro. Flere små bihoteller fremfor ét stort kan derfor være en god idé. Placer gerne tæt på blomster.

Materialer:

- Rør af bambus, tagrør og lign, Ø 2-10 mm, længde min. 15 cm.
- Grene med blød marv (fx hylde, brombær eller hindbær).
- Træstykker med borede huller, Ø 2-10 mm, dybde mindst 15 cm - gerne med lille hældning, så regnvand ikke kan løbe ind.
- Blanding af ler og sand til jordboende bier

Placering:

- Et varmt og solrigt sted med læ
- 100-120 cm over jorden

Krible-krable hotel

Et smådyrshotel, der favner smådyr som mariehøns og andre biller, edderkopper, bænkebidere og regnorme.

Materialer:

- Mos, bark, kogler, blade og mindre grene
- Træstykker af løvtræ med borede huller
- Mursten med huller
- Uld, kapok, træuld o.l.
- Blanding af materialerne fordelt i mindre rum med forskelligt fyld – jo flere forskellige materialer, jo flere forskellige arter.

Placering

- I skyggen – gerne fugtig
- I kontakt med jorden

Et vildere Herlev - 3 steder at starte

1. Skab levesteder

Mange arter mangler egnede steder at bo, lægge æg eller overvintre!

Det er en stor hjælp at give plads til de insekter, svampe, mosser og smådyr, der ellers kan have svært ved at finde egnede levesteder.

2. Skab fødekilder

Alle dyr er afhængige af mad!

For nektarspisende insekter betyder det, at der fx skal være blomster hele sæsonen fra forår til efterår.

For de lidt større dyr betyder, at der fx skal være bær og nødder til rådighed om vinteren.

3. Skab variation

Mange arter er "kræsne" i deres krav til levesteder og i valg af planter til føde og æglægning.

Jo større variation man skaber, jo større biodiversitet kan man understøtte, idet flere arters krav til kost og logi kan tilgodeses.

Læs mere på www.herlev.dk/vild-herlev

Herlev
Kommune